

יסודות הכלכלה חלק ב' – כלכלה עירונית

יסודות כלכליים ומסחר בינלאומי

כל הזכויות שמורות - ניר בודנשטיין - שמאות מקרקעין

מהי כלכלה

כלכלה - מדע חברתי העוסק בניהול אמצעי המחיה מרמת הפרט ועד לרמה הגלובלית.
הכלכלה עונה על **בעיית המחסור** ובהחלטות הנובעות ממנו.
מצד אחד אנחנו רוצים לצרוך כמה שיותר, אבל מצד שני המשאבים שלנו מוגבלים, ולכן יש גבול, מה וכמה אנחנו יכולים לצרוך.

כל הזכויות שמורות - ניר בודנשטיין - שמאות מקרקעין

מהי כלכלה

מחיר

כתוצאה **מתופעת המחסור** אנו נדרשים לוותר על משהו, המחיר הוא הוויתור. כיוון שכמות גורמי הייצור מוגבלת, בחירה בייצור מוצר אחד כרוכה בויתור על הייצור של מוצר אחר.

אם סטודנט יחליט ללמוד קורס נוסף בסמסטר, הוא יאלץ לוותר על זמן עבודה או זמן איכות.

כמות מוגבלת של משאבים מחייבת ויתור על מוצר מסוים כדי לספק מוצר אחר (קיים פער בין רצונות אינסופיים למקורות המוגבלים).

מהי כלכלה

מוצר - סחורה מוחשית או שירות המספקים צורך מסוים.

מוצר כלכלי - מוצר הנמצא בכמות מוגבלת וניתן להפיק ממנו

תועלת או הנאה. אם יחידה נוספת מהמוצר לא מוסיפה תועלת, המוצר אינו כלכלי.

שאלות הבסיס בכלכלה

מי וכמה לייצר?

איך לייצר?

למי לייצר?

כל הזכויות שמורות - ניר בודנשטיין - שמאות מקרקעין

שאלות הבסיס בכלכלה

מי וכמה לייצר?

אילו מוצרים ומה היא כמות הייצור של כל אחד מהם.
יש צורך בקביעת סדר עדיפויות (אשר נקבע על ידי "טעמים").

איך לייצר?

מהו הרכב גורמי הייצור. נדרש למצוא הרכב אופטימאלי.
למשל - מדינות מסוימות עתירות במחצבים ואחרות בהן אנושי.

למי לייצר?

מהו אופן חלוקת המוצרים - נובע משיקולים אידיאולוגיים, חברתיים, פוליטיים ועוד. מהווה
מדד לשוויון כלכלי.

כל הזכויות שמורות - ניר בודנשטיין - שמאות מקרקעין

גורמי ייצור (תשומות)

גורמי ייצור (תשומות)

האמצעים המסייעים לתהליך הייצור או מתן השירות. ע"מ לייצר מוצרים, יש להשתמש במקורות העומדים לרשותנו. נהוג לסווג את גורמי הייצור לארבעה:

<p>עבודה</p> <p>המאמצים האנושיים (פיזיים/מחשבתיים), המנוצלים בתהליך הייצור. התשלום עליהם נקרא שכר.</p>	<p>גורמי ייצור טבעיים</p> <p>המקום הפיזי שבו מתנהל תהליך הייצור. לדוגמה: קרקעות, מחצבים, מים וכו'. התשלום עליהם נקרא רנטה.</p>
<p>יזמה</p> <p>היזם הוא מי שמביא עימו המצאה או דואג לפיתוח, ניהול, ארגון או תיאום של תהליך הייצור המוצר. התשלום על היזמה הוא רווח (או הפסד).</p>	<p>הון</p> <p>ההון הדרוש למימון תהליך הייצור (כולל גם משאבים המיוצרים ע"י החברה, ומשמשים לייצור מוצרים). התשלום על ההון נקרא ריבית.</p>

כל הזכויות שמורות - ניר בודנשטיין - שמאות מקרקעין

גורמי ייצור (תשומות)

גורמי ייצור (תשומות)

האמצעים המסייעים לתהליך הייצור או מתן השירות. ע"מ לייצר מוצרים, יש להשתמש במקורות העומדים לרשותנו. נהוג לסווג את גורמי הייצור לארבעה:

<p>עבודה</p> <p>המאמצים האנושיים (פיזיים/מחשבתיים), המנוצלים בתהליך הייצור. התשלום עליהם נקרא שכר.</p>	<p>גורמי ייצור טבעיים</p> <p>המקום הפיזי שבו מתנהל תהליך הייצור. לדוגמה: קרקעות, מחצבים, מים וכו'. התשלום עליהם נקרא רנטה.</p>
<p>יזמה</p> <p>היזם הוא מי שמביא עימו המצאה או דואג לפיתוח, ניהול, ארגון או תיאום של תהליך ייצור המוצר. התשלום על היזמה הוא רווח (או הפסד).</p>	<p>הון</p> <p>ההון הדרוש למימון תהליך הייצור (כולל גם משאבים המיוצרים ע"י החברה, ומשמשים לייצור מוצרים). התשלום על ההון נקרא ריבית.</p>

תנאים הכרחיים לשימוש מלא במשאבים

- א. תעסוקה מלאה
- ב. ייצור יעיל

כל הזכויות שמורות - ניר בודנשטיין - שמאות מקרקעין

המחיר כגורם המשפיע

ניתן לראות מנגנונים שונים המשפיעים על קבלת ההחלטות של הצרכנים.

לדוגמה:

1. **כל הקודם זוכה** – מי שמגיע ראשון ירכוש את המוצר.
2. **מכרזים** – ההצעה הטובה ביותר לוקחת.
3. **הגרלה** – רק חלק ממגשי ההצעות יזכו, לרוב בצורה הוגנת.
4. **מחיר** – הצעה קבועה וסופית עבור המוצר.

כל הזכויות שמורות - ניר בודנשטיין - שמאות מקרקעין

השוק

שוק - מערכת בה נפגשים יצרנים וצרכנים, ומנהלים משא ומתן לגבי מחיר וכמות, מוצרים לרכישה \ מכירה.

שיווי משקל - שיווי משקל בשוק מתקיים כאשר הצרכנים והיצרנים מגיעים למחיר שבו הכמות המבוקשת שווה לכמות המוצעת ולא נותרים עודפים לאף אחד מהצדדים.

- במקרה זה מחיר המוצר המוסכם נקרא **מחיר שיווי משקל**, והכמות שהוסכם עליה נקראת **כמות שיווי משקל**.

כל הזכויות שמורות - ניר בודנשטיין - שמאות מקרקעין

השוק

שוק תחרותי (משוכלל)

שוק בו מתקיימים התנאים הבאים:

- מורכב ממספר רב של יצרנים וצרכנים.
- כל המשתתפים רציונליים - מבקשים למקסם את תועלתם.
- יחידה כלכלית אחת (צרכן או יצרן) אינה יכולה להשפיע על מחיר השוק.
- המוצרים אחיד בעיני כולם.
- לצרכנים וליצרנים יש מידע מלא לגבי המחירים בשוק.
- כל יחידה כלכלית יכולה לפעול באופן חופשי (לרכוש ולייצר מוצרים).
- אין התארגנות של היחידות הכלכליות שמשפיעה על המחיר.
- אין התערבות ממשלתית.

עקומת אפשרויות היצור \ התמורה

לצורך הצגה גרפית של תופעת המחסור והשלכותיה, ניעזר במודל כלכלי המוצג במערכת צירים.

מודל כלכלי - משק דמיוני בעל תכונות בסיסיות, המאפשר דיון סביב משתנים רלוונטיים.

עקומת אפשרויות היצור \ התמורה

לצורך הצגה גרפית של תופעת המחסור והשלכותיה, ניעזר במודל כלכלי המוצג במערכת צירים.

מודל כלכלי - משק דמיוני בעל תכונות בסיסיות, המאפשר דיון סביב משתנים רלוונטיים.

למודל הכלכלי הבסיסי, חמש הנחות יסוד :

1. המשק מייצר 2 מוצרים בלבד.
2. הכמויות גורמי הייצור במשק קבועות וידועות.
3. כמות הידע הטכנולוגי במשק קבוע ונתון.
4. פונקציית הייצור ידועה (עבור כמות נתונה של תשומות, ניתן לחשב את כמות המוצרים).
5. כל המוצרים נצרכים בהווה (אין מלאי).

כל הזכויות שמורות - ניר בודנשטיין - שמאות מקרקעין

עקומת אפשרויות היצור \ התמורה

לדוגמה

משק "אבו דאבי ובניו" מייצר שני מוצרים: מלבי וכנאפה.

- המוצרים מייצרים באמצעות עובדים בלבד.
- במשק 100 עובדים.

למשק שלוש אפשרויות ייצור :

1. **כל העובדים מייצרים רק מלבי** - במקרה כזה כמות המלבי המקסימלית תהיה 400.
2. **חצי מהעובדים מייצר מלבי וחצי כנאפה** - במקרה כזה ייוצרו 250 מלבי ו- 50 כנאפה.
3. **כל העובדים מייצרים רק כנאפה** - במקרה כזה כמות הכנאפה המקסימלית תהיה 100.

כלומר ככל שהמשק ייצר יותר מלבי הוא יאלץ לוותר על כנאפה ולהפך.

כל הזכויות שמורות - ניר בודנשטיין - שמאות מקרקעין

עקומת אפשרויות היצור \ התמורה

מלבי	כנאפה
400	0
200	100
0	200

לדוגמה

משק "אבו דאבי ובניו" מייצר שני מוצרים: מלבי וכנאפה.

- המוצרים מייצרים באמצעות עובדים בלבד.
- במשק 100 עובדים.

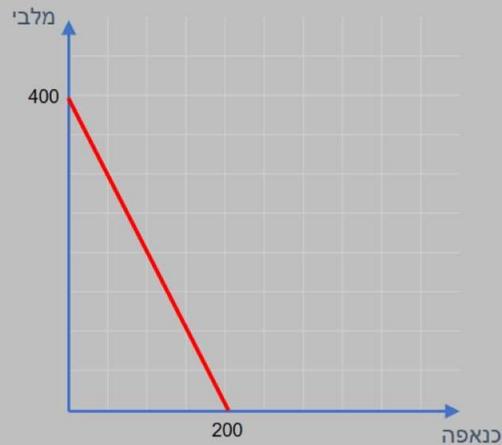
למשק שלוש אפשרויות ייצור:

1. כל העובדים מייצרים רק מלבי - במקרה כזה כמות המלבי המקסימלית תהיה 400.
2. חצי מהעובדים מייצר מלבי וחצי כנאפה - במקרה כזה ייצרו 200 מלבי ו- 100 כנאפה.
3. כל העובדים מייצרים רק כנאפה - במקרה כזה כמות הכנאפה המקסימלית תהיה 200.

כלומר ככל שהמשק ייצר יותר מלבי הוא יאלץ לוותר על כנאפה ולהפך.

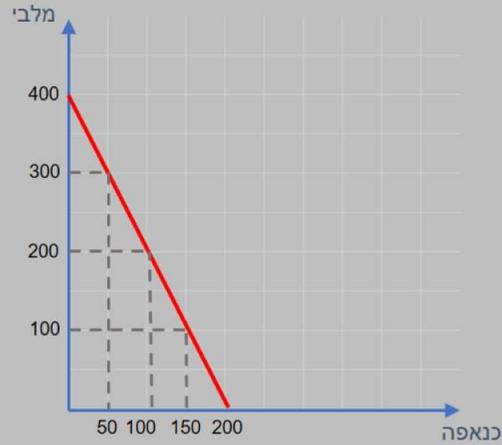
עקומת אפשרויות היצור \ התמורה

מלבי	כנאפה
400	0
200	100
0	200

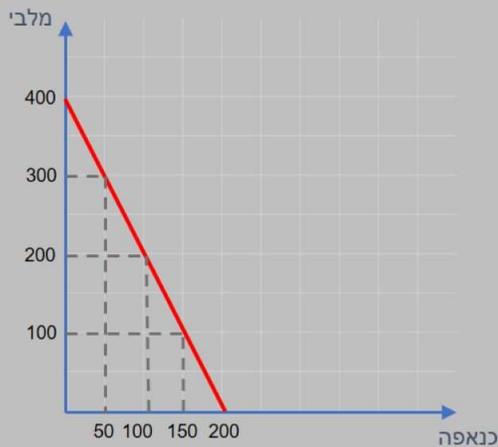
עקומת אפשרויות היצור \ התמורה

מלבי	כנאפה
0	400
100	200
200	0

כל הזכויות שמורות - ניר בודנשטיין - שמאות מקרקעין

עקומת אפשרויות היצור \ התמורה

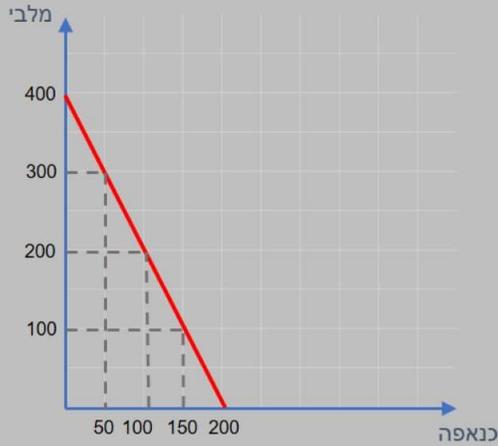

מאפייני עקומת התמורה

1. שיפוע העקומה - יורד משמאל לימין (שלילי).
כדי לייצר יותר ממוצר אחד, נדרש לוותר על ייצור המוצר השני. מבטא את תופעת המחסור.
2. נקודות:
 - א. על העקומה - גבול אפשרויות הייצור. צירופי התפוקה היעילים ביותר.
 - ב. מתחת לעקומה - נקודות ייצור אפשריות, אך לא יעילות.
 - ג. מעל העקומה - נקודות ייצור בלתי אפשריות.

כל הזכויות שמורות - ניר בודנשטיין - שמאות מקרקעין

עקומת אפשרויות היצור \ התמורה

התמורה (עלות ההזדמנות) קבועה

מאפייני עקומת התמורה

1. שיפוע העקומה - יורד משמאל לימין (שלילי).
כדי לייצר יותר ממוצר אחד, נדרש לוותר על ייצור המוצר השני. מבטא את תופעת המחסור.
2. נקודות:
 - א. על העקומה - גבול אפשרויות הייצור. צירופי התפוקה היעילים ביותר.
 - ב. מתחת לעקומה - נקודות ייצור אפשריות, אך לא יעילות.
 - ג. מעל העקומה - נקודות ייצור בלתי אפשריות.

כל הזכויות שמורות - ניר בודנשטיין - שמאות מקרקעין

עקומת אפשרויות היצור \ התמורה

מלבי	כנאפה
400	0
250	150
0	200

לדוגמה

משק "אבו דאבי ובניו" שיצר את יכולותיו

עכשיו למשק שלוש אפשרויות ייצור אחרות:

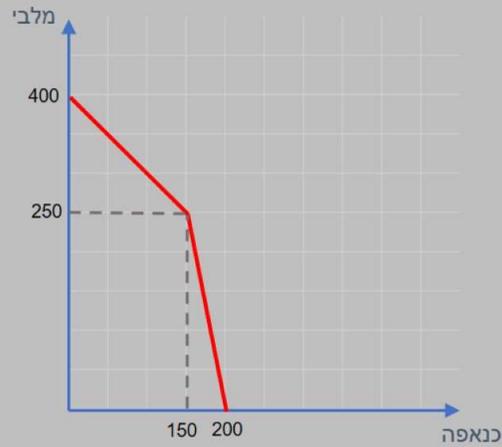
1. כל העובדים מייצרים רק מלבי - במקרה כזה כמות המלבי המקסימלית תהיה 400.
2. חצי מהעובדים מייצרים מלבי וחצי כנאפה - במקרה כזה ייצרו 250 מלבי ו- 150 כנאפה.
3. כל העובדים מייצרים רק כנאפה - במקרה כזה כמות הכנאפה המקסימלית תהיה 200.

כל הזכויות שמורות - ניר בודנשטיין - שמאות מקרקעין

עקומת אפשרויות היצור \ התמורה

מלבי	כנאפה
400	0
250	150
0	200

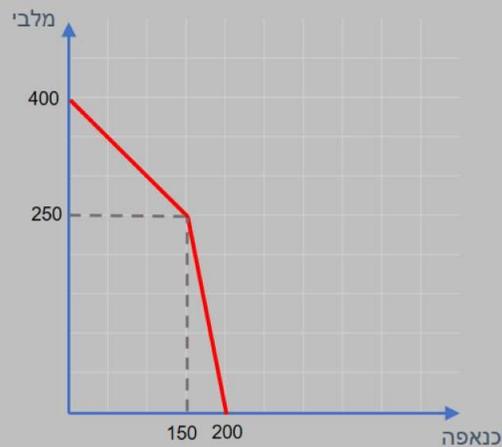
התמורה (עלות ההזדמנות) עולה

כל הזכויות שמורות - ניר בדנשטיין - שמאות מקרקעין

עקומת אפשרויות היצור \ התמורה

מלבי	כנאפה
400	0
250	150
0	200

התמורה (עלות ההזדמנות) עולה

כל הזכויות שמורות - ניר בדנשטיין - שמאות מקרקעין

עקומת אפשרויות היצור \ התמורה

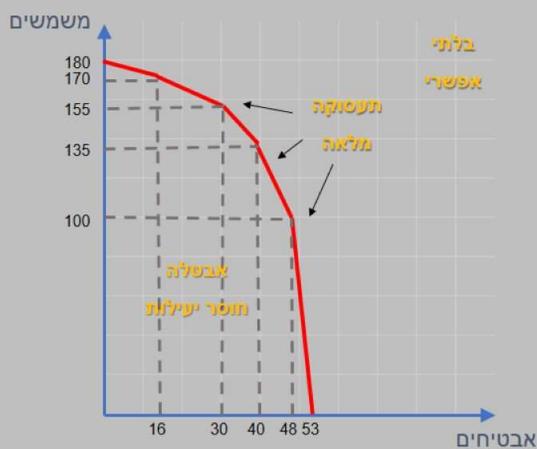
דוגמה

חברת "חיים הקוטף ובניו" מלקטים שני מוצרים: אבטיחים ומשמים, באופן הבא.

משמים	אבטיחים
18	0
17	1
15	2
12	3
8	4
0	5

כל הזכויות שמורות - ניר בדנשטיין - שמאות מקרקעין

עקומת אפשרויות היצור \ התמורה

משמים	אבטיחים
180	0
170	16
155	30
135	40
100	48
0	53

התמורה (עלות ההזדמנות) עולה

כל הזכויות שמורות - ניר בדנשטיין - שמאות מקרקעין

מסחר

עובדה מרכזית ביותר לגבי שווקים חופשיים היא,
ששום סחר חליפין לא היה מתקיים אלמלא שני הצדדים מרוויחים מכך.

מילטון פרידמן 1912-2006

כל הזכויות שמורות - ניר בודנשטיין - שמאות מקרקעין

מסחר

בשנת 2006 אדם בשם קייל מקדונלד החליף
מהדק ניירות תמורת וילה בת 2 קומות בקנדה.

כל הזכויות שמורות - ניר בודנשטיין - שמאות מקרקעין

כלכלה עירונית

חלופה \ שקלול תמורות (Tradeoff)

מצב בו מפסידים משהו מצד אחד אך מרוויחים דבר אחר מן הצד השני.
מתואר בדר"כ במונחי עלות אלטרנטיבית. ערך הרווח המתקבל אילולא ננקטה דרך הפעולה אחת, ובמקומה ננקטה דרך פעולה אחרת.

יתרון יחסי

יתרון יחסי (Comparative advantage)

עיקרון הגורס כי משתלם לשתי יחידות כלכליות לסחור ביניהן, גם במצב בו אחת מהן מסוגלת לייצר כל מוצר ביעילות גדולה מאשר חברתה.
העיקרון מדגים במונחים כלכליים את היתרון שבהתמקצעות והתמחות.

יתרון יחסי

מודל (דיוויד) ריקרדו - 1817

בספר "עקרונות הכלכלה המדינית והמיסוי" - דוגמא: בריטניה ופורטוגל

- ניתן לייצר בפורטוגל גם יין וגם בד בפחות עבודה מאשר בבריטניה.
- העלויות היחסיות של ייצור שני מוצרים אלו שונות במדינות אלו.
- בבריטניה קשה מאוד לייצר יין, וקשה פחות לייצר בד.
- לעומת זאת, בפורטוגל שני מוצרים אלה קלים לייצור.
- לכן, בעוד שזול יותר לייצר בד בפורטוגל, יהיה זה עוד יותר זול לפורטוגל לייצר עודף יין, ולסחור בו עם בריטניה בתמורה לבד.
- בכיוון ההפוך, גם בריטניה מרוויחה מסחר זה, שכן עלויותיה לייצור בד לא השתנו, אך היא כעת יכולה להשיג יין במחיר זול יותר מאשר אילו ייצרה אותו בעצמה, בתמורה לעודפי הבד.

כל הזכויות שמורות - ניר בודנשטיין - שמאות מקרקעין

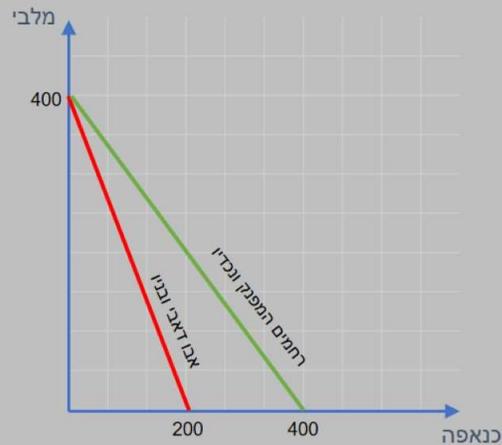
מסחר

משק "אבו דאבי ובניו"

מלבי	כנאפה
400	0
200	100
0	200

משק "רחמים המפנה ונכדיו"

מלבי	כנאפה
400	0
200	200
0	400

כל הזכויות שמורות - ניר בודנשטיין - שמאות מקרקעין

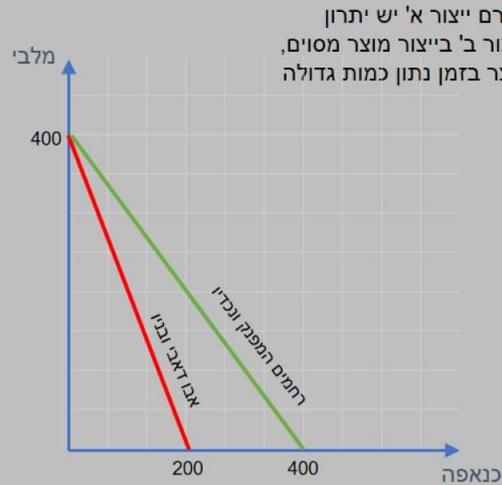
מסחר - יתרון מוחלט

משק "אבו דאבי ובניו"

מלבי	כנאפה
400	0
200	100
0	200

משק "רחמים המפנה ונכדיו"

מלבי	כנאפה
400	0
200	200
0	400

יתרון מוחלט - לגורם ייצור א' יש יתרון מוחלט על גורם ייצור ב' בייצור מוצר מסוים, אם הוא מסוגל לייצר בזמן נתון כמות גדולה יותר ממוצר זה.

כל הזכויות שמורות - ניר בודנשטיין - שמאות מקרקעין

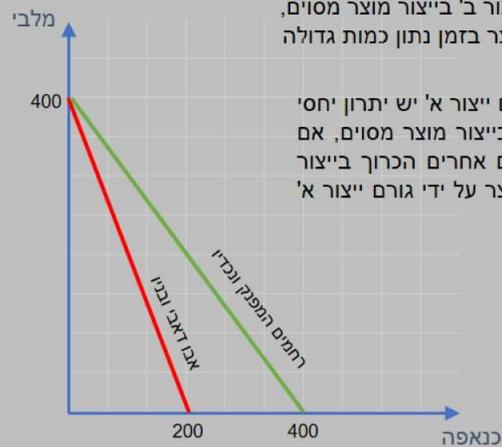
מסחר - יתרון מוחלט ויתרון יחסי

משק "אבו דאבי ובניו"

מלבי	כנאפה
400	0
200	100
0	200

משק "רחמים המפנה ונכדיו"

מלבי	כנאפה
400	0
200	200
0	400

יתרון מוחלט - לגורם ייצור א' יש יתרון מוחלט על גורם ייצור ב' בייצור מוצר מסוים, אם הוא מסוגל לייצר בזמן נתון כמות גדולה יותר ממוצר זה.

יתרון יחסי - לגורם ייצור א' יש יתרון יחסי על גורם ייצור ב' בייצור מוצר מסוים, אם הוויתור על מוצרים אחרים הכרוך בייצור יחידה אחת מהמוצר על ידי גורם ייצור א' יהיה קטן יותר.

כל הזכויות שמורות - ניר בודנשטיין - שמאות מקרקעין

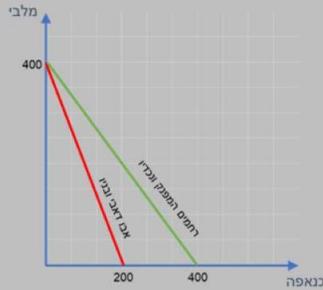
מסחר - יתרון מוחלט ויתרון יחסי

משק "אבו דאבי ובניו"

מלבי	כנאפה
0	400
100	200
200	0

משק "רחמים המפנק ונכדיו"

מלבי	כנאפה
0	400
200	200
400	0

יתרון מוחלט - לגורם ייצור א' יש יתרון מוחלט על גורם ייצור ב' בייצור מוצר מסוים, אם הוא מסוגל לייצר בזמן נתון כמות גדולה יותר ממוצר זה.

יתרון יחסי - לגורם ייצור א' יש יתרון יחסי על גורם ייצור ב' בייצור מוצר מסוים, אם הוויתור על מוצרים אחרים הכרוך בייצור יחידה אחת מהמוצר על ידי גורם ייצור א' יהיה קטן יותר.

עלות מלבי 1	עלות כנאפה 1	
2 מלבי	0.5 כנאפה	אבו דאבי
1 מלבי	1 כנאפה	רחמים המפנק

כל הזכויות שמורות - ניר בודנשטיין - שמאות מקרקעין

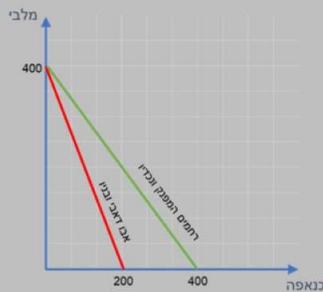
מסחר - יתרון מוחלט ויתרון יחסי

משק "אבו דאבי ובניו"

מלבי	כנאפה
0	400
100	200
200	0

משק "רחמים המפנק ונכדיו"

מלבי	כנאפה
0	400
200	200
400	0

יתרון מוחלט - לגורם ייצור א' יש יתרון מוחלט על גורם ייצור ב' בייצור מוצר מסוים, אם הוא מסוגל לייצר בזמן נתון כמות גדולה יותר ממוצר זה.

יתרון יחסי - לגורם ייצור א' יש יתרון יחסי על גורם ייצור ב' בייצור מוצר מסוים, אם הוויתור על מוצרים אחרים הכרוך בייצור יחידה אחת מהמוצר על ידי גורם ייצור א' יהיה קטן יותר.

עלות מלבי 1	עלות כנאפה 1	
2 מלבי	0.5 כנאפה	אבו דאבי
1 מלבי	1 כנאפה	רחמים המפנק

- למשק אבו דאבי כדאי לקבל כנאפה אחד במחיר שקטן משני מלבי.
- למשק המפנק כדאי לתת כנאפה אחד במחיר הגבוה ממלבי אחד.

כל הזכויות שמורות - ניר בודנשטיין - שמאות מקרקעין

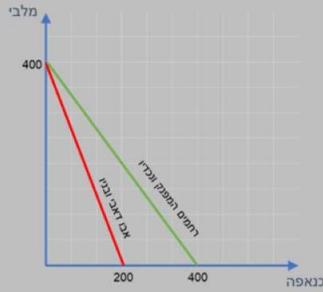
מסחר - יתרון מוחלט ויתרון יחסי

משק "אבו דאבי ובניו"

מלבי	כנאפה
0	400
100	200
200	0

משק "רחמים המפנק ונכדו"

מלבי	כנאפה
0	400
200	200
400	0

יתרון מוחלט - לגורם ייצור א' יש יתרון מוחלט על גורם ייצור ב' בייצור מוצר מסוים, אם הוא מסוגל לייצר בזמן נתון כמות גדולה יותר ממוצר זה.

יתרון יחסי - לגורם ייצור א' יש יתרון יחסי על גורם ייצור ב' בייצור מוצר מסוים, אם הווייתור על מוצרים אחרים הכרוך בייצור יחידה אחת מהמוצר על ידי גורם ייצור א' יהיה קטן יותר.

עלות מלבי 1	עלות כנאפה 1	
2 מלבי	0.5 כנאפה	אבו דאבי
1 מלבי	1 כנאפה	רחמים המפנק

לשני המשקים כדאי להחליף כנאפה 1 במחיר של בין 1-2 מלבי.

- למשק אבו דאבי כדאי לקבל כנאפה אחד במחיר שקטן משני מלבי.
- למשק המפנק כדאי לתת כנאפה אחד במחיר הגבוה ממלבי אחד.

כל הזכויות שמורות - ניר בודנשטיין - שמאות מקרקעין

יתרון יחסי

מודל (דיוויד) ריקרדו - 1817

בספר "עקרונות הכלכלה המדינית והמסוי" - דוגמא: בריטניה ופורטוגל

מודל ריקרדו מוסיף ואומר כי, הרנטה (דמי השכירות) שמשלם בעל קרקע, תיקבע ע"פ הפריזון של הקרקע.

כלומר, החקלאי ישלם את שארית ההכנסה שלו מהפריזון בקרקע כרנטה ולכן שווי הקרקע יהיה הכנסות מהתפוקה, פחות הוצאות הגידול (מהוון).

במצב כזה מתקבל רווח כלכלי אפס (רווח סביר).

כל הזכויות שמורות - ניר בודנשטיין - שמאות מקרקעין

מסחר

שאלה

- הונגריה מייצרת 20 מטוסים.
- קרואטיה מייצרת 12 מטוסים.

1. למי יש ייתרון מוחלט?
2. מהי עלות ההזדמנות (התמורה) ליצור כל מוצר נוסף?
3. למי יש יתרון יחסי ובאיזה מוצר?
4. מהו מחיר המסחר בין שני המשקים?

מסחר

שאלה

- הונגריה מייצרת 20 מטוסים.
- קרואטיה מייצרת 12 מטוסים.

1. למי יש ייתרון מוחלט?
2. מהי עלות ההזדמנות (התמורה) ליצור כל מוצר נוסף?
3. למי יש יתרון יחסי ובאיזה מוצר?
4. מהו מחיר המסחר בין שני המשקים?

1. להונגריה.
2. לא ניתן לדעת.
3. לא ניתן לדעת.
4. לא ניתן לדעת.

מסחר

שאלה

- הונגריה מייצרת 20 מטוסים או שתי צוללות.
- קרואטיה מייצרת 12 מטוסים או שתי צוללות.

1. למי יש ייתרון מוחלט?
2. מהי עלות ההזדמנות (התמורה) ליצור כל מוצר נוסף?
3. למי יש יתרון יחסי ובאיזה מוצר?
4. מהו מחיר המסחר בין שני המשקים?

מסחר

שאלה

- הונגריה מייצרת 20 מטוסים או שתי צוללות.
- קרואטיה מייצרת 12 מטוסים או שתי צוללות.

להונגריה.

1. למי יש ייתרון מוחלט?
2. מהי עלות ההזדמנות (התמורה) ליצור כל מוצר נוסף?
3. למי יש יתרון יחסי ובאיזה מוצר?
4. מהו מחיר המסחר בין שני המשקים?

מסחר

שאלה

- הונגריה מייצרת 20 מטוסים או שתי צוללות.
- קרואטיה מייצרת 12 מטוסים או שתי צוללות.

להונגריה.

1. למי יש ייתרון מוחלט?
2. מהי עלות ההזדמנות (התמורה) ליצור כל מוצר נוסף?
3. למי יש יתרון יחסי ובאיזה מוצר?
4. מהו מחיר המסחר בין שני המשקים?

צוללות	מטוסים	
2	20	הונגריה
2	12	קרואטיה

כל הזכויות שמורות - ניר בודנשטיין - שמאות מקרקעין

מסחר

שאלה

- הונגריה מייצרת 20 מטוסים או שתי צוללות.
- קרואטיה מייצרת 12 מטוסים או שתי צוללות.

להונגריה.

1. למי יש ייתרון מוחלט?
2. מהי עלות ההזדמנות (התמורה) ליצור כל מוצר נוסף?
3. למי יש יתרון יחסי ובאיזה מוצר?
4. מהו מחיר המסחר בין שני המשקים?

צוללות	מטוסים	
2 (1 צוללת עולה 10 מטוסים)	20 (1 מטוס עולה 1/10 צוללת)	הונגריה
2 (1 צוללת עולה 6 מטוסים)	12 (1 מטוס עולה 1/6 צוללת)	קרואטיה

כל הזכויות שמורות - ניר בודנשטיין - שמאות מקרקעין

מסחר

שאלה

- הונגריה מייצרת 20 מטוסים או שתי צוללות.
- קרואטיה מייצרת 12 מטוסים או שתי צוללות.

להונגריה.

1. למי יש ייתרון מוחלט?
2. מהי עלות ההזדמנות (התמורה) ליצור כל מוצר נוסף?
3. למי יש יתרון יחסי ובאיזה מוצר?
4. מהו מחיר המסחר בין שני המשקים?

צוללות	מטוסים	
2 (1 צוללת עולה 10 מטוסים)	20 (1 מטוס עולה 1/10 צוללת)	הונגריה
2 (1 צוללת עולה 6 מטוסים)	12 (1 מטוס עולה 1/6 צוללת)	קרואטיה

כל הזכויות שמורות - ניר בודנשטיין - שמאות מקרקעין

מסחר

שאלה

- הונגריה מייצרת 20 מטוסים או שתי צוללות.
- קרואטיה מייצרת 12 מטוסים או שתי צוללות.

להונגריה.

1. למי יש ייתרון מוחלט?
2. מהי עלות ההזדמנות (התמורה) ליצור כל מוצר נוסף?
3. למי יש יתרון יחסי ובאיזה מוצר?
4. מהו מחיר המסחר בין שני המשקים?

צוללות	מטוסים	
2 (1 צוללת עולה 10 מטוסים)	20 (1 מטוס עולה 1/10 צוללת)	הונגריה
2 (1 צוללת עולה 6 מטוסים)	12 (1 מטוס עולה 1/6 צוללת)	קרואטיה

6 מטוסים זו עלות נמוכה יותר כדי לייצר צוללת אחת

כל הזכויות שמורות - ניר בודנשטיין - שמאות מקרקעין

מסחר

שאלה

- הונגריה מייצרת 20 מטוסים או שתי צוללות.
- קרואטיה מייצרת 12 מטוסים או שתי צוללות.

להונגריה.

1. למי יש ייתרון מוחלט?
2. מהי עלות ההזדמנות (התמורה) ליצור כל מוצר נוסף?
3. למי יש יתרון יחסי ובאיזה מוצר?
4. מהו מחיר המסחר בין שני המשקים?

צוללות	מטוסים	
2 (1 צוללת עולה 10 מטוסים)	20 (1 מטוס עולה 1/10 צוללת)	הונגריה
2 (1 צוללת עולה 6 מטוסים)	12 (1 מטוס עולה 1/6 צוללת)	קרואטיה

כל הזכויות שמורות - ניר בודנשטיין - שמאות מקרקעין

מסחר

שאלה

- הונגריה מייצרת 20 מטוסים או שתי צוללות.
- קרואטיה מייצרת 12 מטוסים או שתי צוללות.

להונגריה.

1. למי יש ייתרון מוחלט?
 2. מהי עלות ההזדמנות (התמורה) ליצור כל מוצר נוסף?
 3. למי יש יתרון יחסי ובאיזה מוצר?
 4. מהו מחיר המסחר בין שני המשקים?
- צוללת אחת תמורת $6 < X < 10$ מטוסים.

צוללות	מטוסים	
2 (1 צוללת עולה 10 מטוסים)	20 (1 מטוס עולה 1/10 צוללת)	הונגריה
2 (1 צוללת עולה 6 מטוסים)	12 (1 מטוס עולה 1/6 צוללת)	קרואטיה

כל הזכויות שמורות - ניר בודנשטיין - שמאות מקרקעין

מסחר

שאלה

- שיומי מייצרת 3 טאבלטים או 9 טלפונים.
- וואווי מייצרת 4 טאבלטים או 8 טלפונים.

1. למי יש ייתרון מוחלט?
2. מהי עלות ההזדמנות (התמורה) ליצור כל מוצר נוסף?
3. למי יש יתרון יחסי ובאיזה מוצר?
4. מהו מחיר המסחר בין שני המשקים?

מסחר

שאלה

- שיומי מייצרת 3 טאבלטים או 9 טלפונים.
- וואווי מייצרת 4 טאבלטים או 8 טלפונים.

לשיומי בייצור טלפונים ולוואווי בייצור טאבלטים.

1. למי יש ייתרון מוחלט?
2. מהי עלות ההזדמנות (התמורה) ליצור כל מוצר נוסף?
3. למי יש יתרון יחסי ובאיזה מוצר?
4. מהו מחיר המסחר בין שני המשקים?

מסחר

שאלה

- שיומי מייצרת 3 טאבלטים או 9 טלפונים.
- וואווי מייצרת 4 טאבלטים או 8 טלפונים.

לשיומי בייצור טלפונים ולוואווי בייצור טאבלטים.

1. למי יש ייתרון מוחלט?
2. מהי עלות ההזדמנות (התמורה) ליצור כל מוצר נוסף?
3. למי יש יתרון יחסי ובאיזה מוצר?
4. מהו מחיר המסחר בין שני המשקים?

טלפונים	טאבלטים	
9 (1 טלפון עולה 3 טאבלטים)	3 (1 טאבלטים עולה 1/3 טלפון)	שיומי
8 (1 טלפון עולה 2 טאבלטים)	4 (1 טאבלטים עולה 1/2 טלפון)	וואווי

כל הזכויות שמורות - ניר בודנשטיין - שמאות מקרקעין

מסחר

שאלה

- שיומי מייצרת 3 טאבלטים או 9 טלפונים.
- וואווי מייצרת 4 טאבלטים או 8 טלפונים.

לשיומי בייצור טלפונים ולוואווי בייצור טאבלטים.

1. למי יש ייתרון מוחלט?
2. מהי עלות ההזדמנות (התמורה) ליצור כל מוצר נוסף?
3. למי יש יתרון יחסי ובאיזה מוצר?
4. מהו מחיר המסחר בין שני המשקים?

טלפונים	טאבלטים	
9 (1 טלפון עולה 3 טאבלטים)	3 (1 טאבלטים עולה 1/3 טלפון)	שיומי
8 (1 טלפון עולה 2 טאבלטים)	4 (1 טאבלטים עולה 1/2 טלפון)	וואווי

כל הזכויות שמורות - ניר בודנשטיין - שמאות מקרקעין

מסחר

שאלה

- שיומי מייצרת 3 טאבלטים או 9 טלפונים.
- וואוי מייצרת 4 טאבלטים או 8 טלפונים.

לשיומי בייצור טלפונים ולוואוי בייצור טאבלטים.

1. למי יש ייתרון מוחלט?
2. מהי עלות ההזדמנות (התמורה) ליצור כל מוצר נוסף?
3. למי יש יתרון יחסי ובאיזה מוצר?
4. מהו מחיר המסחר בין שני המשקים?

2 טאבלטים זו עלות נמוכה יותר כדי לייצר טלפון אחד

טלפונים	טאבלטים	
9 (1 טלפון עולה 3 טאבלטים)	3 (1 טאבלטים עולה 1/3 טלפון)	שיומי
8 (1 טלפון עולה 2 טאבלטים)	4 (1 טאבלטים עולה 1/2 טלפון)	וואוי

כל הזכויות שמורות - ניר בודנשטיין - שמאות מקרקעין

מסחר

שאלה

- שיומי מייצרת 3 טאבלטים או 9 טלפונים.
- וואוי מייצרת 4 טאבלטים או 8 טלפונים.

לשיומי בייצור טלפונים ולוואוי בייצור טאבלטים.

1. למי יש ייתרון מוחלט?
2. מהי עלות ההזדמנות (התמורה) ליצור כל מוצר נוסף?
3. למי יש יתרון יחסי ובאיזה מוצר?
4. מהו מחיר המסחר בין שני המשקים?

טלפונים	טאבלטים	
9 (1 טלפון עולה 3 טאבלטים)	3 (1 טאבלטים עולה 1/3 טלפון)	שיומי
8 (1 טלפון עולה 2 טאבלטים)	4 (1 טאבלטים עולה 1/2 טלפון)	וואוי

כל הזכויות שמורות - ניר בודנשטיין - שמאות מקרקעין

מסחר

שאלה

- שיומי מייצרת 3 טאבלטים או 9 טלפונים.
- וואוי מייצרת 4 טאבלטים או 8 טלפונים.

לשיומי בייצור טלפונים ולוואוי בייצור טאבלטים.

טלפון אחד תמורת $2 > x > 3$ טאבלטים.

- למי יש ייתרון מוחלט?
- מהי עלות ההזדמנות (התמורה) ליצור כל מוצר נוסף?
- למי יש יתרון יחסי ובאיזה מוצר?
- מהו מחיר המסחר בין שני המשקים?

טלפונים	טאבלטים	
9 (1 טלפון עולה 3 טאבלטים)	3 (1 טאבלטים עולה 1/3 טלפון)	שיומי
8 (1 טלפון עולה 2 טאבלטים)	4 (1 טאבלטים עולה 1/2 טלפון)	וואוי

כל הזכויות שמורות - ניר בודנשטיין - שמאות מקרקעין

מסחר - יתרון יחסי

דוגמה - ברזיל וקניה יצרניות של קפה וחיטה, באמצעות גורם ייצור יחיד, העובדים. הטבלה מתארת את כמות שעות העבודה עבור כל אחד מהמוצרים.

- למי יש ייתרון מוחלט?
- מהי עלות ההזדמנות (התמורה) ליצור כל מוצר נוסף?
- למי יש יתרון יחסי ובאיזה מוצר?
- מהו מחיר המסחר בין שני המשקים?

שעות ליצור יחידת חיטה	שעות ליצור יחידת קפה	
4	12	ברזיל
4	6	קניה

כל הזכויות שמורות - ניר בודנשטיין - שמאות מקרקעין

מסחר - יתרון יחסי

דוגמה - ברזיל וקניה יצרניות של קפה וחיטה, באמצעות גורם ייצור יחיד, העובדים. הטבלה מתארת את כמות שעות העבודה עבור כל אחד מהמוצרים.

לברזיל בייצור קפה.

1. למי יש יתרון מוחלט?
2. מהי עלות ההזדמנות (התמורה) ליצור כל מוצר נוסף?
3. למי יש יתרון יחסי ובאיזה מוצר?
4. מהו מחיר המסחר בין שני המשקים?

	שעות ליצור יחידת קפה	שעות ליצור יחידת חיטה
ברזיל	12	4
קניה	6	4

כל הזכויות שמורות - ניר בודנשטיין - שמאות מקרקעין

מסחר - יתרון יחסי

דוגמה - ברזיל וקניה יצרניות של קפה וחיטה, באמצעות גורם ייצור יחיד, העובדים. הטבלה מתארת את כמות שעות העבודה עבור כל אחד מהמוצרים.

לברזיל בייצור קפה.

1. למי יש יתרון מוחלט?
2. מהי עלות ההזדמנות (התמורה) ליצור כל מוצר נוסף?
3. למי יש יתרון יחסי ובאיזה מוצר?
4. מהו מחיר המסחר בין שני המשקים?

	שעות ליצור יחידת קפה	שעות ליצור יחידת חיטה
ברזיל	12 שעות (1 יח' קפה עולה 3 יח' חיטה)	4 שעות (1 יח' חיטה עולה 1/3 יח' קפה)
קניה	6 שעות (1 יח' קפה עולה 3/2 יח' חיטה)	4 שעות (1 יח' חיטה עולה 2/3 יח' קפה)

כל הזכויות שמורות - ניר בודנשטיין - שמאות מקרקעין

מסחר - יתרון יחסי

דוגמה - ברזיל וקניה יצרניות של קפה וחיטה, באמצעות גורם ייצור יחיד, העובדים. הטבלה מתארת את כמות שעות העבודה עבור כל אחד מהמוצרים.

לברזיל בייצור קפה.

1. למי יש יתרון מוחלט?
2. מהי עלות ההזדמנות (התמורה) ליצור כל מוצר נוסף?
3. למי יש יתרון יחסי ובאיזה מוצר?
4. מהו מחיר המסחר בין שני המשקים?

שעות ליצור יחידת חיטה	שעות ליצור יחידת קפה	
4 שעות (1 יח' חיטה עולה 1/3 יח' קפה)	12 שעות (1 יח' קפה עולה 3 יח' חיטה)	ברזיל
4 שעות (1 יח' חיטה עולה 2/3 יח' קפה)	6 שעות (1 יח' קפה עולה 3/2 יח' חיטה)	קניה

1.5 יח' חיטה זו עלות נמוכה יותר
כדי לייצר יח' קפה אחת

כל הזכויות שמורות - ניר בודנשטיין - שמאות מקרקעין

מסחר - יתרון יחסי

דוגמה - ברזיל וקניה יצרניות של קפה וחיטה, באמצעות גורם ייצור יחיד, העובדים. הטבלה מתארת את כמות שעות העבודה עבור כל אחד מהמוצרים.

לברזיל בייצור קפה.

1. למי יש יתרון מוחלט?
2. מהי עלות ההזדמנות (התמורה) ליצור כל מוצר נוסף?
3. למי יש יתרון יחסי ובאיזה מוצר?
4. מהו מחיר המסחר בין שני המשקים?

שעות ליצור יחידת חיטה	שעות ליצור יחידת קפה	
4 שעות (1 יח' חיטה עולה 1/3 יח' קפה)	12 שעות (1 יח' קפה עולה 3 יח' חיטה)	ברזיל
4 שעות (1 יח' חיטה עולה 2/3 יח' קפה)	6 שעות (1 יח' קפה עולה 3/2 יח' חיטה)	קניה

1.5 יח' חיטה זו עלות נמוכה יותר
כדי לייצר יח' קפה אחת

כל הזכויות שמורות - ניר בודנשטיין - שמאות מקרקעין

מסחר - יתרון יחסי

דוגמה - ברזיל וקניה יצרניות של קפה וחיטה, באמצעות גורם ייצור יחיד, העובדים. הטבלה מתארת את כמות שעות העבודה עבור כל אחד מהמוצרים.

לברזיל בייצור קפה.

1 יח' קפה אחת תמורת $1.5 < x < 3$ יח' חיטה.

1. למי יש יתרון מוחלט?
2. מהי עלות ההזדמנות (התמורה) ליצור כל מוצר נוסף?
3. למי יש יתרון יחסי ובאיזה מוצר?
4. מהו מחיר המסחר בין שני המשקים?

שעות ליצור יחידת חיטה	שעות ליצור יחידת קפה	
4 שעות (1 יח' חיטה עולה 1/3 יח' קפה)	12 שעות (1 יח' קפה עולה 3 יח' חיטה)	ברזיל
4 שעות (1 יח' חיטה עולה 2/3 יח' קפה)	6 שעות (1 יח' קפה עולה 3/2 יח' חיטה)	קניה

1.5 יח' חיטה זו עלות נמוכה יותר כדי לייצר יח' קפה אחת

כל הזכויות שמורות - ניר בודנשטיין - שמאות מקרקעין

מסחר

שאלה

- מייבאך מייצרת מכוניות ספורט ב - 4 שעות ומכונית מנהלים ב - 12 שעות.
- אסטון מרטין מייצרת מכוניות ספורט ב - 1 שעות ומכונית מנהלים ב - 5 שעות.

1. למי יש יתרון מוחלט?
2. מהי עלות ההזדמנות (התמורה) ליצור כל מוצר נוסף?
3. למי יש יתרון יחסי ובאיזה מוצר?
4. מהו מחיר המסחר בין שני המשקים?

כל הזכויות שמורות - ניר בודנשטיין - שמאות מקרקעין

מסחר

שאלה

- מייבאך מייצרת מכוניות ספורט ב - 4 שעות ומכונית מנהלים ב - 12 שעות.
- אסטון מרטין מייצרת מכוניות ספורט ב - 1 שעות ומכונית מנהלים ב - 5 שעות.

למייבאך בשני המוצרים.

1. למי יש ייתרון מוחלט?
2. מהי עלות ההזדמנות (התמורה) ליצור כל מוצר נוסף?
3. למי יש יתרון יחסי ובאיזה מוצר?
4. מהו מחיר המסחר בין שני המשקים?

כל הזכויות שמורות - ניר בודנשטיין - שמאות מקרקעין

מסחר

שאלה

- מייבאך מייצרת מכוניות ספורט ב - 4 שעות ומכונית מנהלים ב - 12 שעות.
- אסטון מרטין מייצרת מכוניות ספורט ב - 1 שעות ומכונית מנהלים ב - 5 שעות.

למייבאך בשני המוצרים.

1. למי יש ייתרון מוחלט?
2. מהי עלות ההזדמנות (התמורה) ליצור כל מוצר נוסף?
3. למי יש יתרון יחסי ובאיזה מוצר?
4. מהו מחיר המסחר בין שני המשקים?

מכונית מנהלים	מכוניות ספורט	
12 שעות (1 מ. מנהלים עולה 3 מ. ספורט)	4 שעות (1 מ. ספורט עולה 1/3 מ. מנהלים)	מייבאך
5 שעות (1 מ. מנהלים עולה 5 מ. ספורט)	1 שעות (1 מ. ספורט עולה 1/5 מ. מנהלים)	אסטון מרטין

כל הזכויות שמורות - ניר בודנשטיין - שמאות מקרקעין

מסחר

שאלה

- מייבאך מייצרת מכוניות ספורט ב - 4 שעות ומכונית מנהלים ב - 12 שעות.
- אסטון מרטיין מייצרת מכוניות ספורט ב - 1 שעות ומכונית מנהלים ב - 5 שעות.

למייבאך בשני המוצרים.

1. למי יש ייתרון מוחלט?
2. מהי עלות ההזדמנות (התמורה) ליצור כל מוצר נוסף?
3. למי יש יתרון יחסי ובאיזה מוצר?
4. מהו מחיר המסחר בין שני המשקים?

מכונית מנהלים	מכוניות ספורט	
12 שעות (1 מ. מנהלים עולה 3 מ. ספורט)	4 שעות (1 מ. ספורט עולה 1/3 מ. מנהלים)	מייבאך
5 שעות (1 מ. מנהלים עולה 5 מ. ספורט)	1 שעות (1 מ. ספורט עולה 1/5 מ. מנהלים)	אסטון מרטיין

כל הזכויות שמורות - ניר בודנשטיין - שמאות מקרקעין

מסחר

שאלה

- מייבאך מייצרת מכוניות ספורט ב - 4 שעות ומכונית מנהלים ב - 12 שעות.
- אסטון מרטיין מייצרת מכוניות ספורט ב - 1 שעות ומכונית מנהלים ב - 5 שעות.

למייבאך בשני המוצרים.

1. למי יש ייתרון מוחלט?
2. מהי עלות ההזדמנות (התמורה) ליצור כל מוצר נוסף?
3. למי יש יתרון יחסי ובאיזה מוצר?
4. מהו מחיר המסחר בין שני המשקים?

2 מ. ספורט זו עלות נמוכה יותר
כדי לייצר מ. מנהלים אחת

מכונית מנהלים	מכוניות ספורט	
12 שעות (1 מ. מנהלים עולה 3 מ. ספורט)	4 שעות (1 מ. ספורט עולה 1/3 מ. מנהלים)	מייבאך
5 שעות (1 מ. מנהלים עולה 5 מ. ספורט)	1 שעות (1 מ. ספורט עולה 1/5 מ. מנהלים)	אסטון מרטיין

כל הזכויות שמורות - ניר בודנשטיין - שמאות מקרקעין

מסחר

שאלה

- מייבאך מייצרת מכוניות ספורט ב - 4 שעות ומכונית מנהלים ב - 12 שעות.
- אסטון מרטין מייצרת מכוניות ספורט ב - 1 שעות ומכונית מנהלים ב - 5 שעות.

למייבאך בשני המוצרים.

1. למי יש ייתרון מוחלט?
2. מהי עלות ההזדמנות (התמורה) ליצור כל מוצר נוסף?
3. למי יש יתרון יחסי ובאיזה מוצר?
4. מהו מחיר המסחר בין שני המשקים?

מכונית מנהלים	מכוניות ספורט	
12 שעות (1 מ. מ. מנהלים עולה 3 מ. ספורט)	4 שעות (1 מ. ספורט עולה 1/3 מ. מנהלים)	מייבאך
5 שעות (1 מ. מ. מנהלים עולה 5 מ. ספורט)	1 שעות (1 מ. ספורט עולה 1/5 מ. מנהלים)	אסטון מרטין

כל הזכויות שמורות - ניר בודנשטיין - שמאות מקרקעין

מסחר

שאלה

- מייבאך מייצרת מכוניות ספורט ב - 4 שעות ומכונית מנהלים ב - 12 שעות.
- אסטון מרטין מייצרת מכוניות ספורט ב - 1 שעות ומכונית מנהלים ב - 5 שעות.

למייבאך בשני המוצרים.

1. למי יש ייתרון מוחלט?
 2. מהי עלות ההזדמנות (התמורה) ליצור כל מוצר נוסף?
 3. למי יש יתרון יחסי ובאיזה מוצר?
 4. מהו מחיר המסחר בין שני המשקים?
- מ. מנהלים אחת תמורת $3 < x < 5$ מ. ספורט.

מכונית מנהלים	מכוניות ספורט	
12 שעות (1 מ. מ. מנהלים עולה 3 מ. ספורט)	4 שעות (1 מ. ספורט עולה 1/3 מ. מנהלים)	מייבאך
5 שעות (1 מ. מ. מנהלים עולה 5 מ. ספורט)	1 שעות (1 מ. ספורט עולה 1/5 מ. מנהלים)	אסטון מרטין

כל הזכויות שמורות - ניר בודנשטיין - שמאות מקרקעין